

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKLAPJA,

MINT

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ ÖNÁLLÓ MELLÉKLETE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A méhészetre vonatkozó minden közlemény a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez czimzendő (Ó-vár, Bástyá-utca 9. sz.)	A méhész-egyleti rendes tagsági díj 2 frt, kőri tagsági díj 1 frt. A tagsági díjak a Méhész-egylet pénztárnoka Gebhardt Döméhez küldendők (Kül-Monos-torutca 57. sz.)	Egyleti tagok, a 2 frt rendes, illetőleg 1 frt kőri tagsági díjért ugy az „Erdélyi Gazda“-t, mint a „Méhészeti Közlöny“-t díjtalanul kapják.
---	--	--

III-ik évfolyam.

1888. február 1.

3. szám.

Az erdélyrészi méhészegyletnek idei jan. 29-én megtartott közgyűlése.

Egyletünk évi rendes közgyűlését január 29-én tartotta meg a szokott helyen s elegendő nagyszámu tag jelenlétében. — B. Bánffy Dániel elnök, valamint Bodor László alelnök akadályoztatásuk miatt nem jelenhettek meg a gyűlésen s így azt Álb u József igazgató alelnök nyitotta meg.

Ezután Szentgyörgyi Lajos főtitkár fölolvasta az egylet mult évi működésére vonatkozó, nagy gonddal összeállított terjedelmes jelentését, melyet a legnagyobb sajnálkozásunkra csak rövidítve adthunk át olvasóinknak, minthogy az idő rövidsége miatt lehetetlen volt annak egész terjedelmében közlése.

Első sorban kiemeli a titkári jelentés, hogy minő aggasztó körülmények között zárta le számadásait egyletünk 1886 év végén. — 1038 frt 37 kr. volt akkor a deficit, minek fedezése czéljából államsegélyért folyamodott egyletünk a földm. miniszterhez, hangsúlyozván, hogy a segély meg nem adása esetén, egyletünk a felbomlás katasztrófájának néz elébe. Kilencz hónap mulva adott a miniszter választ és pedig, — elutasító választ. — A biztatások után egyletünket ért eme csapás nem ejtett kétségbe. Sőt megedzette erőnket a további törhetetlen küzdelemre. — Az erdélyi gazdasági egylettől kölcsönvett 200 forint, a kibocsájtott 80 darab 5 frtos részjegyek értéke, a tagsági díjak és méhészeti termények ára, az égetőbb szükségekre elegendő fedezetet nyújtottak, sőt egy új méhes építésével, nagy áldozat árán ugyan, de hathatós lendületet adtunk a telep jövedelmezhetőségének is.

Megtartottuk estélyeinket s a köztelken is több nyilvános előadást. Az előirt, évi 6 rendes választmányi ülésen kívül még 14 rendkívüli ülést tartottunk, melyekben összesen 357 határozat keletkezett. A hivatalos levelezések száma meghaladta a 800-at. Ezek a főtitkár és első alelnök által intézettek el. (Legnagyobb részben a főtitkár ur által. Szerk.)

Bármily szűkösek voltak egyletünknek anyagi viszonyai, mégis a fentebbi áldozatokon kívül, meghozta azt is, hogy a

székesfehérvári kiállításra képviselőt küldött; s annak köszönheti egyletünk, hogy nemes törekvésében, azon a vidéken is, rövid idő alatt, oly számos pártfogóra talált. Ma már csak azon a vidéken 40-nél több új tagja van egyletünknek. — Szerénytelenség volna személyemnek tulajdonítani e fényes eredményt, de azt kimondom bátran, hogy a személyes érintkezés mindegyiknek a leghatalmasabb eszköz arra, hogy valamely eszmének híveket szerezzünk.

Megtartottuk a szokásos kisorsolást. Összesen 60 forint értékű tárgyat bocsájtottunk kisorsolás alá.

Egyletünk jövőjét illetőleg mint igen fontos mozzanatot említem föl, a „Méhészeti közlöny“-nek az „Erdélyi Gazdával“ együttes kiadását. Ugy a méhészet, mint mezőgazdasággal, vagy mindkettővel foglalkozókra, igen előnyösnek tartotta egyletünk a két lapnak, az önállóságot legkevésbé sem érintő egyesítését; s örömmel tapasztaljuk, hogy a közvéleményben is helyesséval találkozott ez intézkedés, mire elég fényes bizonyíték ama körülmény, hogy az új tagok száma, tehát csupán csak a szaporulat, mai napig 140.

Most egy éve a miniszterium által bekívánt „kimutatás“ szerint 33 alapító, 281 rendes, 14 pártoló, 14 tiszteletbeli (332) tagja volt egyletünknek, s ma már közel áll az 500-hoz. S nincs nap, a melyen a szerkesztőt, titkárt és pénztárnokot legalább is egy-egy pár új tag, vagy érdeklődő, föl ne keresse kérdezősködésével. Oly mozgalom indult tisztelt közgyűlés — a szó teljes értelmében — a milyenről csak azoknak lehet fogalma, a kik legalább részben ismeretesek avval a készséges correspondentiával, a melyet az illetőkkel szemben igyekezett és igyekszik folyvást kifejteni ig. választmányunk.

Itt, e pontnál helyén valónak tartjuk, a vidék kiváló érdeklődését constatálni, s különösen kiemelni azon társaink lelkes működését, kik a legközelebbi időben tünnek föl egyleti egünkön, s egyleti területünk más-más pontjain gyűjtik csomócskába, „k ör ö k b e“ az eddig eiszórtan álló egyeseket.

Nem is tudjuk, melyiket említsük előbb a sok érdemes közül, hogy valahogyan a megsértődéseket elkerülhessük. Egy kis sereg az már magában is, a melynek minden egyese fölül

akarja mulni társát működésében, „vidéki körünk” alakításának eszközlésében. — Ott találjuk Kurondon Balázs tiszteendő. Parajdon Csiki János, Homoród-Szt.-Mártonbau Farkas József néptanítókat, Szathmárban, Szakaszon a derék Bolkis György körjegyző, Galgóczi József főszoigabiróval, Vizaknán Ambrus tanácsos, Déván, Mihályi Béla törv. bíró és Bágyi József képezdei kertészeti tanár, Székesfejerváron Töltényi Antal, Székesfejervár vidékén Kempelen Imre, Szt-Katolnán Györbíró Ignác, Pürekerecen — Hétfalu — Bitai Sándor, Dézsen Barthók József építész-mérnök, Kabán, (Hajdum.) Bartha Kálmán, Magyarósi János tanítót; Magyar-Láposon, Antónia János Mezőpusztán — Bihar, — mindannyi apostoluuk, kik örtüzeinket gyujtogatják, élesztik, hogy azok fénye és melege mellett teljesen fölviruljon erdélyrészi méh. ügyünk. De ez örvendetes nyilatkozatunkkal kapcsolatosan, nem lehet elhallgatnunk, eltitkolnunk azt az alig pótolható veszteséget sem, a mely együletünket érte, a br. Bánffy Ádám, Muksi József, honvéd-százados és Tauffer József feledhetlen társaink elhunytával. Béke lengjen poraik fölött!!

Egyleti vagyónuk, a jelzett számú, de folyton szaporuló 500 tag díján kívül, a legújabb leltár szerint (1887. decz. 31.) 3333 frt értéket képvisel, melyből a köztelekre esik 412 frt, a 99 család pavillonja 878 ft 96 kr. méhesaládok értéke, csak 5 frtjával számítva 486 frt; a méhészlak 1111 frt, az új méhes s illetve dolgozó helyiség 200 s egy néhány frt, hordók, kádak, satb. satb. méhészeti eszközök s irodalmi termékek, — mézek, eczetre stb. 245 frt 4 kr.

A pénztár állása pedig 1887. végén következőket mutatta:

bevétel 997 frt 01 kr.

kiadás 989 frt 75 kr.

maradék 7 frt 26 kr.

Hogy terheink is vannak, nem tagadhatjuk, — mert méltóztatik emlékezni a tisztelt közgyűlés, hogy még 1886-ban kénytelenítettünk 200 frtot kölcsönözni az Erd. g. egylettől, s ezen kívül, egy 130 és egy másik 90 frtos váltó nyomja vállainkat; de biztat a remény, — s nemcsak, de ig. választmányunk meggyőződése, hogy mind e bajok ez év végével tisztázódnak, annyival is inkább, mivel értesülésünk szerint az Erd. g. egylet hajlandóságot mutat a 200 frt visszafizetésének kegyes elengedéséhez, ha e tekintetben kéréssel járulunk annak mélyen tisztelt közgyűléséhez.

Tisztviselőink tekintettel az állapotra, ez évben, a mint tavaly — tiszteletdíj nélkül teljesítették teendőiket, — s pedig nem kevesebb buzgalommal és odaadással, valamint legtöbb intézetnél gazdagon fizetett hivatalnokok.

Albu ig. alelnök segéde a méh. időszak nehezebb napjaiban ez évben is Ilyés Ferencz volt, a ki ez évben annyira elsajátította a mű-méhészet fogásait, — s ennek legaprólékosabb titkait is, hogy igazgató választmányunk — az ő kérésére — jó lelkiismerettel állított ki részére bizonyítványt. Minden kínálkozó alkalmat fölhasználni akaró választmányunk — a mint téli estélyezéseink vége felé értünk, arra határozta el magát, hogy az egylet megalakulása óta, estélyein folyton tisztázott

méhészeti eszméit, — melyet Albu ig. alelnök össze is állított s egyletünk Közlönye 1886. év folyamán közzé is tett, — külön füzetben kiadva, boldogítsa vele a méhészt világot. S így történt, hogy febr. végével, pár ezer példányban kinyomatva, közkinccsége tette, a melyért ha illet is valakit érdem, — legelső sorban az é az, ki összeállította, — s a ki az abból befolyó jövedelmet, — circa 400 frt, — az egyesület költségei fedezésére sziveskedett odaajándékozni, — alig kívánván abból 20—30 példányt a maga részére, hogy jó ismerősei közt szétossza.

Végül melegen emlékezett meg titkár a jelenleg súlyos betegen fekvő elnök Br. Bánffy Dániel bokros érdemeiről, kinek oly sokat köszönhet egyletünk, hogy megalakulhatott; kiemelte továbbá, hogy az Erdélyi gazdasági egyletnek hálaival tartozik egyletünk, ama számos jótéteményeiért, melyekben egyletünket részesíti s indítványozta, hogy az egylet írásban is nyilvánítsa hálás köszönetét.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel vette tudomásul a főtitkár jelentését.

A jövő évi költségvetés megállapítása és más jolyó ügyek elintézése után megválasztott a tisztikar és választmány. A választás eredménye következő:

Báró Bánffy Dániel ur ő excellentiája elnökök, alelnököknek Bodor László és Albu József; pénztárnoknak Gebhardt Döme, főtitkárnak Szentgyörgyi Lajos, altitkárnak Fodor Gyula, jogtanácsosnak Sipos Gábor választattak.

Helyi választmányi tagokul Csiki Albert, Benkő Mihály, Bakcsi Benő, Laczkowszki Lajos, Dónáth Lajos, Knöpfler Károly, Hatházi Ferencz, Bartha Miklós, Hóry Béla, Hirschfeld Sándor, Reinbold Olivér, Nagy Dániel, Wieder József és Tamási János. Vidéki választmányi tagokul: Antónia János, Vámosy Mihály, Bolkis György, Töltényi Antal, Budai József, Szentgyörgyi Lajos, B.-Hunyadról, Dr. Albu Mózes, Degán Ágoston, Korbuly Zaty, Györbíró Ignác, br. Bánffy Ernő és Tulogdi Soma, a kik mindannyijának megválasztásáról szóló értesítés küldetett. —

Az új találmány.

A találmányok jelen kora, méhészeti szempontból se mondható meddőnek. — A legújabb találmány s talán sok száz között a legfontosabb is, a Koerbs által hirdetett műlép. Ennek a volna hivatása, hogy mellőzzük a Haneman-féle rácsot és minden anyazáró készüléket, mert a Koerbs műlépéből kiépített sejtékbe az anya nem petézik. Nagy reményeket köt a feltaláló e műléphez, de szakirodalom és veterán méhészek egy része egyáltalában kételkedik az eredmény telett s még a külföldi közlönnyök némelyike is, mint a „Bienen Zeitung“ úgy nyilatkozik, hogy szivesebben megfizet majd, ha jönnék bizonyul a találmány, 100 forintot, minthogy most, a bizonytalanra, toborzzan másféle márkás előfizetőket.

A kérdés érdekességéből önkényt következik, minden méhészt igyekszik megfejténi, hogy hát mi is a nyitja ennek a találmánynak. — A magyar méhészek közül legelőbb Dé g á n Á g o s t o n méhésztársunk szólott a megfejtés kérdéséhez, ama véleménynek adván kifejezést, hogy a here-sejtnél szélesebb

sejtbe, a méh virágpont nem hord, s az anya petét nem rak. Ugyanezt olvassuk a „Bienen Zeitung“ idei január 1-én megjelent számában, hol a közlemény írója bizonyosra veszi, hogy a Degán által is említett, nagyobb átmérőjű sejtek építtetésében kell keresni a titok kulcsát. — Az „Ung. Biene“ januári füzetében erre vonatkozólag közlöttek szerint, olyan műlépet kell a családúnak beadni, melynek egyik fele sima, s csak a másikon vannak meg a rendes sejt-nyomok. Az ilyen lemezt úgy erősítsük a keretre, hogy ne a keret közepén, hanem annak egyik külső szélén ragasszuk le, ügyelve arra, hogy a lemeznek a sejt nyomos része essék belől. A méhek a sima lemezt nem képesek tovább építeni, mert utána következik a másik keret s a sima lemez és a következő keret között 8—9 mm. távolság lévén, lehetetlen is az építés; — a sejtnyomos részt azonban a keret széléig nyújtják, s így hosszabb sejteket készítenek mint a rendes, melyekbe petét nem rakhat az anya. A méhészek egy része tehát a mellett van, hogy a heresejtnél szélesebb sejt az, a melybe csak mézelní fognak a méhek, a más rész pedig a megnyújtott sejteket véli célravezetőknak. Végül vannak méhészek, kik az átflyukatott sejtű lépet vélik a célra legjobbnak.

Alkalmoszerűnek tartom ezuttal közölni egy tapasztalatomat, anélkül, hogy magam is a verseny sikra állnék. Koriból Gergely helybeli törekvő méhésztársunk mintegy két év előtt kísérletet tett, hogy teljes egész lépet állítson elő. Kisebb darabok eléggé sikerülten kerültek ki a gép alól. Ezekből én is szerettem egy párt. A múlt tavaszon egy jó erős méhcsaládhoz beadtam mindkét darab műlépet, még pedig beillesztettem, illetőleg bevágtam azokat egy munkás méh sejtű keretbe. Pár hét múlva azt tapasztaltam, hogy ugyanazon keretnek minden régi sejtje tele van fiasítással, az általam beillesztett lép-darabok azonban mézzel voltak tele. Egyetlen egy sejtben sem találtam fiasítást. Ennek oka gyanánt pedig a következőt tartom: a Koriból-féle lépek végtelen sejtekből vannak összeállítva, akképen, hogy azokat kellő hosszúságban elvágva ragasztják sima viasz lemezre. Természetes, hogy a sejtek alapja lapos. Tudjuk, hogy az anya a sejtek csupjába rakja le a petét, mire szükség van a táplálás és fejlődés szempontjából. Az anya látva, hogy rendetlen építmény van a lépen, kikerülte. A méhek azonban mézélésre jónak találták. És hiszem, hogy alkalmasabb lesz ez a lép, mint a herelépnél is tágasabb, a mennyiben a munkás méh sejtekbe jobb kedvvel hordanak mézet a méhek. — Tavasszal kísérletet fogok tenni olyan sejt-közfalal, melynek alapja lapos, s az eredményt közölni fogom. —

Bodor László.

A mézmenyiség fokozása.

A mozgó szerkezetű kaptárok feltalálása óta, a méhtenyésztési rendszer különféle újításoknak volt kitéve; a méhészek pedig iparkodtak a mézmenyiséget lehetőleg fokozni. Ezen törekvés jogosult is, mert mindenki kívánhatja, hogy a méhtenyésztésre fordított fáradsága a lehető legjobban legyen jutalmazva. Nem csoda hát, hogy az emberi ész a méhészet terén

is, e cél elérésére, különféle jó és néha rossz módokat is hozott felszínre. A hirdetett boldogító módok közül csak a legcsekélyebbik rész elégitette ki a méhészek kívánalmait; a többiek pedig, — miut meg nem felelők, — ismét letűntek. Mig azonban ez bekövetkezett, hosszan tartó harcnak kellett folyni, mely nem ritkán szánandó, személyeskedéssé fajult.

A mézmenyiség fokozása végett ajánlatott Dr. Dzierzon aranyszabálya s a gyémánt szabály, melyek hosszabb ideig alkalmazásban is voltak, még végre, mint a méhészek igényeit ki nem elégitők, mellőztettek; bár e szabályok egyike vagy másika, egyesek által, — amint mondják — napjainkban is jó eredménnyel alkalmaztatik. E szabályok lényege: az anyát a mézhordási idő alatt a kaptárból eltávolítani, vagy szűkebb helyre szorítani. Utóbbinak elérésére különféle készülékek lettek feltalálva és használatba véve: mint a Vogel-féle csatorna, az anyakalit, anyavár és délmagyarországon a Reiter-féle csatorna; s ki is tudna minden ilyféle használatban volt készülékre vissza emlékezni?! Az azonban tény, hogy az elzáró készülékek között a Hannemann rács tudta magát leginkább megkedveltetni. De még annak is vannak ellenei. Mindkét félnek, t. i. kik az említett rácsot pártolják, de azoknak is, kik azt elítélik, lehet igazuk. A kik pártolják, benne olyan elzáró készüléket ismernek, mely, ha helyesen van készítve, a méhekben semmi kárt nem okoz, szárnyaikat nem dörzsöli le, s a közlekedés elé akadályt nem gördít. A rács pártolói tudják azt a kellő időben és helyen alkalmazni, hogy a méheket működésükben nem gátolja — és a kívánt cél eredményezi, — a szabályszerűen, illetőleg tökéletesen kifejlődött anyát a mézmenyiség fokozása, nemkülönb a mézes lépek bepetezésének kikerülése céljából bizonyos tér, — a méztértől — távol tartja. Hogy azonban némely kevésbé kifejlődött testalkatu anya itt-ott, — a méhészarakata ellenére, — mégis feljutott az elzárt helyre, — a méztérbe, — még nem elegendő ok arra, hogy a rács általában használhatlannak nyilváníttassék. Az anya nem is mindenkor a rácson csuszhat át az eltiltott vagy elzárt helyre, hanem igen gyakran a repedéseken, vagy a nem rendszeren feltett s a rácsot magába záró fedélrészek között, gondatlanul hagyott nyílásokon került oda; de végre is, melyik gyakorlott méhész nem tapasztalta, hogy az olyan anya, mely a rácson jutott az elzárt helyre, már vagy nagyon elvékony, vagy pedig ki nem fejlődött testalkatu volt?

A Hannemann-rácsnak azon ellenei, kik a méhek szárnyainak megrongálását tapasztalták, meggyőződésem szerint rosszul készült rácsot használtak; vagy széleik rendszeren lesimitva nem voltak, vagy pedig nem alkalmazták azt rendszeren. Nem akarok e tekintetben ítéletet mondani, annyi azonban tény, hogy sok méhész, számos évi tapasztalata alapján, azt igen helyesen, jó, vagy legalább kielégítő eredménnyel tudta használni, de a feltalálási vágy, vagy a nagy mértékben felszínre került helytelen igyekezet elferdítette a jónak bizonyult módot és helyébe saját találmányát, — ha mindjárt rossz volt is, a legjobbnak híresztelte, annak reklámot csinált, s ezzel a jót elferdítve, sok méhész tétlenségre vezetett.

Utóbbi időben Neiszert igyekezett rendszerével, („a méz-

tér lent, a költőtér felett) — a méhek természetét megtörni és daczára annak, hogy nemcsak bel-, hanem a külföldi méhészek nagy része azt hatalmasan elítélte, Tanos Pál jónak találja a „Méhészeti Lapok“ 1887-ik évi 12-ik számában (251 lap) „Neiszer revidus“ című cikkével e rendszert védeni, illetőleg jónak deklarálni. Nincs szándékom e helyen ítéletet mondani, valjon jó vagy rossz-e Neiszer rendszere, mert a felől már a „Magyar Méh“-ben az elmúlt esztendőben sok méhész capacitás nyilatkozott, csak Tanos ur szavaira reflektálok, hogy bebizonyítsam, miszerint Neiszer rendszere helytelen és amiről nevezett lapban elmélkedett, nem Neiszer-rendszer, hanem egyszerű anya elzárás. Tanos a „Méhészeti L.“ 252-ik lapjának 4-ik bekezdésében ugyanis a következőképpen nyilatkozik:

„Ezt előre bocsájtva vetjük fel most újra a Neiszer elméletének kérdését, melyről én határozottan kimondom, mert az alább leírandó példából erről személyesen meggyőződtem. — hogy az helyesen alkalmazva, feltétlenül helyes.“ „Igen is, helyes elmélet az, hogy főhordás idején felül legyen a költőfészkek és alul a mézkamara; s ez az elmélet utat fog magának törni a gyakorlatban nem csak itthon, de künn Németországban is, hol azt most annyira elítélik! (11)“

Tanos ur valóban sajátosságosan kombinál e kérdés fölött, amennyiben Neiszer rendszerét, ép úgy mint a bel- és külföldi méhészek tették, következő szavaival ő maga is elítéli.

„Csak hogy nem úgy helyes az, ahogyan a saját eszméjét Neiszer alkalmazta, — így én se (Tanos) fogadnám el, hanem úgy, ahogyan azt Liebner József megjavítva használatba vette.“

Már most azt kérdezem: a magyar és német méhészek mást tettek-e mint Tanos ur? Ők a Neiszer eszméjét, ahogy ő azt alkalmazta, határozottan rosznak nyilvánították, elítélték.

Lássuk Tanos urnak Liebner József ur méhészkedése fölöli nyilatkozatát. (L. „M. L.“ 252. lap, 7-ik bekezdés.)

„Megjegyzem itt, hogy Liebner József ur nem csak igen értelmes és szenvedélyes méhész, hanem talán a hazánban most létező legnagyobb méhészetnek is tulajdonosa, (örömmel vesszük ezt tudomásul. Szerk.) ki a pestmegyei Kakucson egy 400 és e mellett még egy másik 100 méhtörzsből álló telpepel bir, a melyen minden kaptár a Neiszer eszméje szerint, — a költőfészkek fenn, mézkamara alant, — van kezelve. S hogy sem Liebner ur maga, sem a kezelési rendszere nem „esett a feje lágyára,“ mutatja azon eredmény, hogy 400 törzse után, rövid két hét alatt 4000 kiló tiszta mézet pergetett.“ Továbbá! „De megmutatja az a nevezetes körülmény is, hogy 500 anyatörzsből csak egyetlen egy raj származott olyképen, hogy egy karsu anya a rácson átbujhatott.“ (Tehát e szerint az anya itt mégis felülről lement a méhtérbe, mi pedig Neiszer állítása szerint nem történhetik meg. — Szerk.)

Liebner ur által ezen rendszer mellett, mely tulságos uehézkes és kétszeres fáradsággal járó, az elért eredmény 400 anyatörzs után 4000 kilogram pergetett méz, melyből egy családra 10 kilogram esik, nem bizonyít semmit; mert ilyen, sőt szebb eredményt, a természetszerű rendszer mellett mások is elértek. Ösmerek egy méhtelepét, melyen ugyancsak az 1887-ik esztendőben, szintén két hétig tartott mézhordási idő alatt, 40 családtól 400 kiló méz nyeretett és így itt is egy-egy család 10 kiló mézet adott. Két heti mézhordás nem lehet irányadó arra, hogy valamely rendszer helyes voltáról valaki ítéletet mondhason. Erre legalább is két-három évig tartó, párhuzamos kísérle-

tezés szükségeltetik. Rajzás pedig a múlt évben általában igen gyéren, sőt némely helyeken nem is volt.

A fennebb említett méhtelepen kívül hivatkozhatok még más méhészekre is, hol a természetes rendszer mellett, ha nem több, de legalább akkora eredmény volt, minővel Tanos érvel (két heti mézhordás alatt.) Például Uray József csomaközi ref. lelkész ur és Bildhauer Adalbert paulisi jegyző méheseiben. Előbbi 200 drb. keretes mézen kívül még 4—5 mmázsa pergetett mézet nyert; utóbbi ugyancsak nagy számu lépes méz mellett 10 akó, — körülbelül 12—13 mmázsa mézkészlettel birt. Világosan kitünik tehát ezekből, hogy a régi, egyszerűbb, de természetes rendszer mellett, bőven mézeltek a méhek, s így nem látom jogosultnak Tanosnak ama nyilatkozatát, mely ismét a magyar kormánynak helyesen követett intézkedésére vonatkozik, oly rendszer javára, mely ő általa ép úgy mint más bel- és külföldi első rangú méhészek által elítéltetett.

Lássuk még közelebből Liebner József urnak a Neiszer rendszeren tett javítását, Tanos ur leírása szerint. (L. „M. L.“ 253 l. 3-ik bekezdés.)

„De hát hadd mondjam el, miből áll az a javítás, melyet Liebner ur az eredeti Neiszer rendszeren tett. Liebner összes kaptárai valóságos Berlepsch-kasok, három soros félkeretekkel, az előbbi országos méreteken. A felső keretsor az alsó két sortól választó deszka helyett egy stabilis Hannemann-rácsal van állandóan elválasztva, olyképen, hogy ez a rács a kaptár falaihoz körös körül oda van szegezve, sőt az így képződött felső tér elől is mobilis ráccsal van ellátva, míg az alsó tér minden rácstól, vagy ablaktól teljesen elkülönül, s csak is a kaptár ajtajával csukható. E szerint a méhek az alsó térből a ráccsal teljesen elzárt felső térbe, mind a fekvő, mind az álló rácson át egészen szabadon közlekedhetnek és míg az anya, ha egyszer felhelyezték, teljesen el van zárva az alsó tértől és kirajzástól, a méhek észre sem veszik az anya elköltöztetett helyzetét, s semmi esetre sem érezhetik magukat anyátlanoknak, mint olyankor többnyire mindigt ha — miként ez Neiszernél is megvan — ablaakal és csak aránylag kis nyílással ellátott deszka zárja el a felső térben lévő anyát ez alsó térben tanyázó méhektől.

Liebnernél tavasszal, mikor már a törzsek megnöpesednek, vagyis közvetlenül mielőtt a főhordás beáll, az alsó térben telelt nép kiszedetik, a fiasításos keretek az anyával együtt — tíz keret — a felső térbe elzaratik, s a többi, még szükséges üres lépekkal egyetemben, az alsó térbe vissza helyeztetik. Az anya fent a tíz kereten elég tért talál a folytonos fiasításra s az alant levő folytonosan szaporodó méhek elegendő helyet lelnek a méz lerakására. Az anya pedig kirajozni nem tud.

S hogy a méhek, melyek gazdag hordás idején éppen nem válogatósak abban, hogy mézüket az akár oldalvást, akár elül, akár hátul, akár felül, akár alul kínálkozó üres sejtékbe lerakják, bizony a mint azt Liebner példája világosan bizonyítja, nagyon szívesen fogadják el mézraktárnak az alsó tért, még pedig úgy, hogy ebbe virágot, amit csak fel az anya fészkebe visznek, sohase raknak le, s így az alulról pergetett méz, mint az idén is, tiszta mint a kristály, az is kitünik itt világosan.“

„A tavasszal felhelyezett költő-fészkek ott marad az őszi hordás végéig. Akkor aztán minden anya megvizsgáltatik, ha hibás, vagy ha már két éves múlt, az ötletlő száz anyanevelő valamelyikéből kicseréltetik, s költőfészkekkel együtt, télire ismét az alsó térbe helyeztetik. A kiürített felső tér pedig szalmával betömötk, s marad így jövő tavassig, amikor a leirt procedura ismételtetik.“

Ezen rendszernek, a fennebbiekben közölt leírása után vegyük fontolóra ezt a régi, természetes rendszert. Mint ma-

ga Tanos ur is a Liebner által követett rendszer leírásában állítja, hogy Liebner méhcsaládjait tavasszal mindaddig a rendes és természetes költőtérben (alul) fejlődnek, ép úgy, mint az a régi természetes rendszernél történik. Amikor pedig már megnepesedett a család és a főhordás közeledik, vagy tényleg beállott, akkor az alsó térben telelt nép kiszedetik és e fiasításos keretek az anyával együtt a felső térben elzártnak, alkalmasint azon célból, hogy az anya a mézmenyiség fokozása céljából kisebb térre szoríttassék. Aki azonban tudja, mily nehéz egy népes családnak összes fiasításos lépét rendre kiszedni és ismét berakni, az bizonyára meggondolja, míg az egyszerűbb módtól ellér és egy más, czélszerűbbnek hirdetethez nyul. Főhordásról lévén a szó, nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt melyről már minden gyakorlott méhészt számtalanszor meggyőződött, hogy akkor a méhek minden üres sejtet, — meg a költőfészkekben is, — rohamosan töltenek meg mézzel és pedig olyan rohamosan, hogy az anyának petezésre hely nem marad, miúgy következtöben a méhésznek a költő térben lévő tele lépeket kiszedni és üresekkel pótolni kell, hogy a petezésben, különösen tavaszkor, fennakadás ne álljon be; mert különben a dolgozók száma rövid idő alatt annyira megfogyna, hogy a család, ez esetben képtelen a meglévő bő mézhordást kellően kihasználni.

Ilyenkor semmiképen nem szükséges az anyát kisebb helyre, — a méztérre, — szorítani, de mindenesetre elkerülhetetlenül szükséges inkább nagyobbítani a költőtér, hogy a család kellő népességben tartassék, annál is inkább, mivel más rendes években, — a mézhordás nem úgy mint a múlt évben volt, — hanem hosszabb ideig tart.

A múlt évben is tapasztaltam, hogy két hét alatt nemcsak a méztér, de még a költőtér lépei is, rendre mézzel voltak telve és az a méhészt, ki idejekorán nem pergetett és üres lépekkel nem pótolta a költőtérben lévő mézes lépeket, az saját kárán okult, a menyiben néptelen családjai lettek.

A régi egyszerű, de természetes és csekélyebb fáradsággal járó mód abban áll, hogy a méhek a költőfészkekben fejlődnek, ott nepesednek és a mikor az már megtörtént, a mézhordás is közeleg, vagy már beállott, akkor egész egyszerűen megnyitják a méztér és tele rakatják üres lépekkel vagy lépkezdésekkel, ami korántsem okoz olyan sok fáradságot. Rajzástól, — olyan kaptárokkal méhészkedve, melyeknek költés-tere elég nagy, — nem igen kell tartani, sőt épen az a panasz, hogy a mükaptárakban a családok nem igen rajznak. De ha természetes anyacserélés okozza az új anya nevelését, akkor ha a méhészt elhanyagolja a fölösleges anyagolcsók kivágását, legalább szabadon mehet ki a raj és nem okoz semmi káros ingerültséget és zavart a méhcsaládban. Különben a rajzás megakadályozása a méhészt ügyességétől függ.

Mindezekből világosan kitünik, hogy bő mézhordás alkalmával még káros befolyással is van a költőfészkek szükítése vagy az anyának szükebb térre történő szorítása, míg ellenben természetesen a megszokott és jónak bizonyult méhésztől rendszer, mely szerint a méztér felül van, tökéletesen

kielégíti a méhészt várakozását és mivel egyszerűbb és természetesebb, továbbra is használandó.

Igen hosszúra terjedne cikkem, ha még tovább folytatom az új rendszer helytelenségének bizonygatását. Azzal fejezem be soraimat, miszerint mindenki jól fontolja meg, mielőtt annak elfogadására magát elhatározza. —

Mitroványi.

Szakirodalmi szemle.

Örvendetes, hogy a „Néptanítók Lapja“ is hoz néha egyet-mást a méhészt köréből. Jól teszi, — tisztét teljesíti, — csak hogy aztán arra kelleve igen-igen ügyelnie, hogy mily fogalmakat nyújt a méhésztéről néptanítóinknak. — Nem Parthay kollegánkat értjük, — mert hisz ő maga is mint szerkesztő és tanügy barátja, teljes tudatával bír mindannak, a mi a méhészt ügyére vonatkozik, — s így időszertű cikkei igen hasznos és tanulságos olvasmányul szolgálnak néptanítói karunknak. — De jelzett lap múlt havi 98, 99 és 101 számaiban Uhlmann Miklós ur által dióhéjba szorított cikksorozatot értjük, amely különben eléggé tanuskodik író méhészteti olvasottságáról, — erről-arról gyűjtögetett méhészteti ismereteiről; hanem nagy kár, hogy téves fogalmak csúsztak be művecskéjébe, minl pl. a meganyátlanodás következményének állítja, hogy az árvaságra jutott nép rablóvá lesz, holott tudjuk, hogy épen e szánandó helyzetéből folyólag, oly gyávává válik, hogy még csak meg sem kísérli a rája tört rablók visszaüzését. Továbbá hallatlan ellentéteket állít föl az anya petézése s a családok népessége tekintetében, pl. egy helyt elégnék találja, hogy 3—20 ezer méh legyen egy jó családban, másutt már 50 ezerre emeli, — tovább 20—60 ezeret petéztet, s ebből előrajt, utórajt főrajt, első rajt, mindent csinál, s hogy az ujoncz néptanítókat annál nagyobb zavarba hozza, nászutra bocsátja rajzás előtt (!) a főraj szükirálynéjét, s csak aztán rajoztatja ki a régi, már elvetett eljárás szerint.

Hogy miért sorolja föl továbbá a számtalan féle méhek legió számát: kerti, mezei, erdei, vad, olasz, görög, flammandi, afrikai, indiai, hollandi, amerikai s Isten tudja mi megkülönböztetéssel, — elmondván az amerikaiakról még azt is, hogy nincs fullánkja, — s hogy mindannyi közt az olasz a legtöbb szorgalmat s illetve hasznót tanusító, — s hogy a menyői, mind annyai féle mézet produkál, — valóban nem értjük, s kár effélékkel zavarni a kiszé már tisztulni kezdő méhészteti fogalmakat. Valóban elmondhatjuk, hogy ez alig félívre (7 és fél hasáb) terjedő dolgozat annyai téves fogalmat nyújt, hogy ha annak, a 20—25 ezer néptanítónk csak század részit veszi jó pénz gyanánt: igen sok tév-tan plántáltatik az apistikai ismeretekbe. Éppen ezért a tiszta ismeretek megszerezhetése tekintetéből jó lélekkel ajánljuk az egyletünk választmánya által kiadott 30 kros „Méhészteti kalauzt“. — (i. s.)

Degán Ágoston méhésztársunknak „Curs de stupariti“ című jeles kézi könyvéről, A ben d András veterán méhésztársunktól is vettünk ösmertetést, ki szintén oly meleg elősmert-

réssel szól arról, miat lapunk múlt évi 12-ik számában e rovat reudes vezetője szólott. Ez eléggé nem méltatható dolgozatról lapunkban már általánosságban elmondottak ismétlése kikerülése czéljából, s különösen pedig lapunk szük terét szem előtt tartom, kiemelljük Abendnek erre vonatkozó közleményéből, hogy a román sajtó is teljes előismeréssel adózott Degán munkájának, s hogy báró Urtz volt a Degán Maecenása, ki jeles méhésztükre nemcsak buzdítólag hatott, hanem még anyagilag is támogatta, hogy fölküzdhesse magát. — Nevezett nemes báró szintén pártfogója a méhészet ügyének és pedig egyedül Degán nyerte meg. Így történt aztán, hogy a báró, Dégánt 1885. évi orsz. kiállításra küldé Budapestre a méhészeti kiállítás tanulmányozására, hol Degán kizárólag a méhészeti csoportban 3 napot töltött küldője költségére. — Én ugyanazon időben szintén a méhészeti csoportban voltam alkalmazva, írja Abend, szemtanuja voltam a kutató minden megfigyelésének. Ezen körülményt, jelesen Báró Urtz áldozatkészségét közöltem is „Nyilt előismerés“ czim alatt a „M. M.“ 1886. évi I. számában. — Ezek után kevés idő múlva értesültem, miszerint a Bró urnak Degánnal messzebre terjedő czélja volt, melyet valószínű is, jelesen, Brapótól Temes megye határáig terjedő román tanítókat hatáskörében egy körözünyben utasította, hogy késedelem nélkül iskolai méhest állítsanak fel műkaptárakkal. És ez meg is történt az egész déli határvonalon. A méhészet pedig mint rendes tantárgy vétetett fel minden felekezeti iskolában fel. A tanítók minden évben tartoznak számolni a méhek állapotáról. Ezen összes méhtelegek pedig, Degán terve szerint rendezettek be s az ő utasítása szerint kezeltetnek is. Azóta folyvást látogatják arról a vidékről érkező lelkészek, tanítók és magánosok Dégán méhesét. Nem szenved kétséget, hogy mindazon iskolákban pedig, mint tankönyv fog műve szerepelni, mert arra alkalmas is leendő. Miután nemcsak a román honfitársaink értelmisége, de a nép körében is, megérti azt könnyen, kevésbbé tanult, írni, olvasni tudó földmives is. Vajha minden román hazánkfa s intéző körei, főleg pedig a tanítók, oly követésre méltó érdeklődést tanusítsanak nyelvünk elsajátítása, úgy mint saját népünk anyagi helyzetének javítása érdekében. —

Kezdőkről a kezdőknek.

I.

Körutazásaim alkalmával tapasztaltam, hogy a kezdő méhésztársak, kevés kivétellel nemcsak meg nem tartják szakelőadásaim irányát, hanem legtöbb esetben, — csupán ügybuzgóságból, ellenkezőleg, saját kárukra járnak el. — A mint látják, hogy kedvencz kis munkásaiknak kissé jól megdolgoz, tulságos nagy reményekkel telnek el méheik iránt. Midőn látják, hogy a családok munkás ereje növekvőben van, s építenek, mézelnek, később heréket nevelvén, rajzásra készülnek, t. i. a műrajok: akkor a helyett, hogy az ide vonatkozó utasításom szerint, arra törekednének, hogy a káros következményü rajzást megakadályozzák: épen ellenkezőleg, nemcsak elősegítik, de tény az, hogy a műraj, vagy a műkaptárba lakolt dobrájából is műrajt készítenek, némelyek ki hagyják azt rajozni. Hogy aztáni mi lesz annak eredménye: azt kevésbbé gya-

korlott méhésztárs is fel tudja fogni. — Azt reményli talán a méhésztárs, mint a rajzásra törekvő méhek, hogy mindig oly gyorsan haladhatnak a munkáival. És úgy tapasztaltam, hogy a méhésztárs csüggedés nélkül remél, még akkor is, midőn a mézelés és az építés teljesen megszűnt; s azt hiszik, hogy talán-talán majd csak jobbra fordul. Ámde mint a jó idővel, úgy vannak a méhek a rossz idővel. Azt gondolják, hogy a rossz idő is örökre tart. Ez feltehető, mert megtámadják s kiűzik először is a heréket, azután a herefiasítást szaggatják s hurcolják ki, utoljára végkép reményt veszve, neki esnek a legfellebbebb s odaadó szorgalommal gondozott, ifju nemzedékük kiirtásának, kitépik, kihordják a herefiasítást, mint egyik leendő életerejüket; csak azért, mert ilyenkor már lemondanak a reménységről és féltik azoktól a meglevő mézkészletüket, bármily nagy mennyiség legyen is az. Hogy miért történik ez és mi annak a következése? sok kezdő méhésztárs nem tudja. Mert ha tudná, segítene a bajon. Ezen pedig azonnal segíteni kell. Biztosan meg lehet a méheket eme káros munkájában akadályozni, ha mindazon családokat, melyek a herefiasítást kezdik kihordani, esténként higitott mézzel étetjük. — Annál gyakrabban előfordul pedig ez a végpusztulást jelző baj, mentül kisebbek a méhcsaládok. Figyelemben tartandó e kérdéssel az a kedvezőtlen helyi viszony, ahol pl. nagyon kevés, vagy épen semmi őszi mézlelő nincs, mint jelesen, Erdély részinek sok vidékén. Hogyan lehetne aztán az olyan méhcsaládok telelő-képességében bizni, melyek már nyár derekán végpusztulásnak indultak? Mert a mely méh költségét kirontja, — az többé azon nyári évadban önérejéből soha ki nem pótolja e veszteséget, mintán ott, ahol őszi mézelés nincs, ott a legjobb családok, különben is, már pár hóval előbb beszüntetik a herefiasítást. Azért aztán rendeseu népszegényen mennek telelőbe.

Ne használjuk tehát méheink erejének széjjelforgácsolására azt a rövid mézelési időnyt, s ne törekedjünk sok művány, életképtelen raj után, hanem arra, hogy minél jobban megerősítsük részben családainkat, mert csak azok vannak biztosítva a bekövetkező rosszabb időjárás ellen, s csak azokkal lehet a mézelési időt kellően kihasználni. Teheti azt egy már berendezett méhteleggel rendelkező, hogy t. i. szaporíthat idő után is néhány családjából, mert annak szükség esetében módjában is áll a gyengébbek fölségélyezése; — de a kezdő soha se mérészkedjék csekély számú törzseit tulságos szaporítás által kockáztatni, ha csak, mint a legtöbb kezdő méhésztárs, maga kárán nem akar tanulni. Azért kezdjük kevésbé, s haladjunk lassan, de biztosan. —

Abend András.

Alázatos zummogás.

Tisztelt szerkesztő ur! Halál félelmek között fordulok Önhöz, sok sok millió társam nevében, alázatosan zummogva, hogy segítsen a mi ügyünken. Szerkesztő ur! bizonyosan tudja, hogy milyen rettentő csapást mért szegény szerencsétlen társaim fejére az a csunya Gubóczy bácsi, akkor, mikor olyan ládákba kvártélyozta hajdani édes rokonaimat, melyeket felül-

ről nyitogattak. Tehát nem az ajtón tett látogatást hozzánk a méhész, hanem levette házunk egész fedelét, mikor pipafüstös jó reggelt kívánt, megnézegetve, hogy miben meszkedünk? Mennyit mozogtunk, surlódtunk egymáshoz, míg a czudar, zimankós, hűvös áprilisi időben, valahogy ismét be tudtuk fűteni páránkkal a kis szobát, hogy melengethessük drága fiainkat s mivelhogy alant faztunk: (mert azt már tetszik tudni, hogy az aér alul mindig hidegebb, mint fenn) drága porontyainkat mind a padlás felé költöztettük. Mikor epedve vártuk kisdedeink növekedését: a kegyetlen méhész felszakította a padlás-deszkát s annak következtében egész hajlékunkat azonnal elárasztotta a dermesztő hideg. Valamennyi poronty azonnal náthát kapott. Mert tetszik tudni azt is, hogy ama bölcösöbéli parányi csepp jóságoknak elég egy szippantás a hideg levegőből, hogy a legveszedemesebb nátha lépje meg. És bár igyekeztünk ezután őket, forró csókjainkkal melengetve, fölünk kitéhetőleg istápolni: mégis, mind-mind kiszenvedtek, sőt nemsokára azután, a hasonló módon történt kínoztatás következtében társaim is valamennyien (rajtam kívül) jobb létre szenderültek; mely borzasztó pusztulást látva, bánatában a válaszuti méhes is gyökerestül együtt kidült. Ezután egy darab ideig tisztességesebb elbánásban részesültünk, de most az a szomorú hír érkezett Budapestről, hogy ott eldöntötték, miszerint csak az a ház nekünk való, a melyikbe nem az ajtón, hanem a fedelen nyitogatnak be s e miatt úgy én, mind sok sok millió társam igen elbusultuk magunkat. Mert mi élni akarunk; igen, élni és az a komoly szándékunk van, hogy a nemzedéket is, fölünk kitéhető módon szaporítsuk. Önhöz fordulok tehát, tisztelt szerkesztő ur, jóltevőnk, társaim nevében, azzal az alázatos zummogással, hogy a mint eddig tette, méltóztassék ezután is mindent elkövetni a végből, hogy a méh-házba ne a fedelen, hanem az ajtón nyitogassanak be a méhész urak, mert úgy tudom, hogy az emberi lakoknál is ezt a jó szokást követik. Ha a tisztelt szerkesztő ur nem képes orvosolni eme kétségbeejtő sérelmünket, akkor a központi állat-véd egyesület tekintetes elnök urához fordulunk, vagy még magasabbra, magasabbra repülünk, appellációnkkal. És ha végül halál félelmünk közepette mindennemű törekvésünk és erőlködésünk dugába dőlné: legalább azt méltóztassék kegyesen kieszközölni, hogy forrón szeretett kisdedeink bölcsei egyenként borítóval láttassanak el, részünkre pedig a „haladó“ méhészek juttassanak, vékony lábszárainkra nadragoszkákat, keskeny derekunkra jó meleg ködmönkéket, hogy életünk veszélyeztetése nélkül türjük mi és családunk a hideg légtüredőket, a mihez oda haza egyáltalában szokva nem voltunk.

Min-hogy azonban, a mi szivecskéink jóságával és apifugó nélkül is szelid lelkületünkkel össze nem fér, hogy vaiakiunek kárát akarhassuk: midőn a tekintetes szerkesztő ur és jóltevőnk, mint hiteles személy előtt a Gubóczi — Dömötör — Gózon — sat. sat. sat. méh-lakásokat ezennel hivatalosan felmondom és kijelentem, hogy azokért lakbért másként nem fizetünk, csak legfőbb vékony és hasznavehetetlen büröcskénkkel, — egy-idejűleg azt a szerény véleményemet vagyok bátor kizümmögni, hogy eme, általunk kiközösített házikók másként, saját érdekünk-

ben is jó célra fordíthatók, levén ugyanis sok, de nagyon sok boszuságunk a fura egér népség miatt, melyek szemtelenül be-be telakodnak kamaránkba, ott lakmároznak, hogy aztán tavaszon koplaljunk. Méltóztat érteni, hogy mi volna a tervem. E pedig csak úgy született meg agyaoskámban, hogy már láttam is egyszer, valahol, valami olyantéle hasznos egérmarasztót.

Abban a reményben, hogy Önnek szíves közbenjárását szerezhesek megnyerni: hálámról és hálánkról biztosíthatom, (a mézes hetekben) maradván a tekintetes szerkesztő ur és elvtársainak legalázatosabb szolgálója; — a méhek nagy kongressusának deputátusa:

Zumm.

Vegyes közlemények.

➤ Egyletünk t. tagjait, kik a múlt évi tagsági díjakat még nem fizették meg: felkérjük, hogy kötelezettségüknek mielőbb szíveskedjenek eleget tenni. Az újabban jelenkező tagok becses figyelmébe ajánljuk, hogy legkésőbb január végéig mulhatlanul jelentkezzenek, mert lapunkból feles számú példányt nem nyomatunk s így a késői jelentkezőknek a legjobb akarat mellett sem szolgálhatunk lapunk megelőzőleg megjelent számaival. A tagsági díjak Gebhardt Döme egyleti pénztárnokhoz küldendők: (kül-monostorutca 57. sz.)

➤ Rendes tagsági díj egy évre két forint. Köri tagsági díj 1 forint. Egy községből, vagy egy vidékről egyszerre jelentkező 12 egyén, ha egyszersmint a tagsági díjat is beküldi, köri tagnak fog vétetni.

➤ Tanítók, a nemes cél iránti tekintetekből, kivételesen 1 frt díj fizetés mellett köri tagnak felvétetnek.

➤ A köri tagok az 1 frtért úgy az „Erdélyi Gazdát“ mint a „M. Közönyt“ díjtalanul kapják, amellyel mindazon kedvezményekben részesülnek, melyekben a rendes tagok.

— **Értesítés.** Egyletünk választmánya értesíti a méhészet barátait, hogy a helybeli kir. törvényszéki fogház iparüzletében gyártott kaptárakból az idénre is több százat tartott fenn saját rendelkezésére, abból a célból, hogy az egyesület tagjait el-láthassa. Felhívjuk tehát egyesületünk mindazon tagjait, kik a Bodor-féle olesó kaptárt meg akarják szerezni, hogy ebbeli szándékukat mielőbb nyilvánítsák ki az elnökség előtt. Egyesületünk csak olyan kaptárak kiadását közvetíti, mely átvizsgálás után, alkalmasnak találtatott. A kaptárak ára jövőre is közvetlenül az iparüzlet vezetőjéhez, (a fogház-felügyelőhöz) küldendő. Nem egyleti tag részére a megrendelés csak az egyesületi tagok igényének kielégítése után fog teljesítettetni.

— **Halálozás.** Ismét veszteség érte a méhészetet. Egyesületünk tagjai sorából Páwliás Edénét, a piski-i államvasúti főmérnök vejét ragadta ki a halál jan. 13-án. Kimulta méhészetünk ügyének is érzékeny veszteség. A mindenki által mélyen tisztelt nő, sok férfi-tehetséget s bátorságot tulszárnyaló, ritka szakértelemmel és buzgalommal fáradozott méhészetünk terén. Itt hagyta női képességének izlésével épített csinos pavillonját, mely minden kívánságot kielégít, melybe sajátkezűleg helyezett 25 tenyész-család méhet, természetes és műrajokkal s azt rendkívüli gondnal kezelé már több éven át. Maga készítő telepéhez a mülépeket stb. Ha bárki is egyszer látogatta csak meg sorainkból Páwliás Edéné méhtelepét, az elegendő volt az illetőnek arra nézve, hogy meggyőződjék, mily nemes és odaadó

szeretettel viseltetett kedvencz kis munkássai iránt, valamint arról, hogy a legszívélyesebb őszinte fogadtatásra és előzékeny figyelemre méltatá minden ügytársát. Őszinte részvétet nyilvánítunk a boldogult korai elvesztése felett. Béke hamvaira!

— **Gebhardt Döme**, nyugalmazott táviráda-főnök, jelenleg egyeletünk pénztárnoka, lakását állandóan áttevén Kolozsvárra, az örvendetes esemény alkalmából, az egylet tagjai társas vacsorát rendeztek tiszteletére folyó hó 29-én. Gebhardt nagy számú barátjai és tisztelői közül sokan jelentek meg ez estélyen, hol a pohárköszöntők hosszú sorát lelkes titkárunk Szentgyörgyi Lajos nyitotta meg, méltatván a Gebhardt bokros érdemeit, melyeket egyeletünk megalakítása és felvirágzása körül szerzett. A vig kedély mellett bőség volt a szellemes pohárköszöntőkben is. A társaság 12 órakor oszlott szét.

— **A méhészkörök száma** örvendetes szaporodván, egyeletünk abban állapodott meg, hogy az alapszabályoknak a körökre vonatkozó részét ismét átdolgozza és megfelelő módon kibővíti, hogy ugyanegy alapszabály szolgáljon sinormértékül ugy az anya-egylet, mint az összes köröknek is.

— **A Koerbs-féle műlép** készítésének titka. Lapunk zárta előtt, kevéssel elkésve vettük a „Deutscher Bienenfreund“ idei első számát, mely tüzetesen foglalkozott e Koerbs-féle műléppel, s mint kétségtelen ténytet közzé, hogy ez egész titok nem egyéb, mint a mit már a magyar méh nyomán közöltünk lapunkban, t. i. olyan műsejtet kell beadni a családnak, a melyeknek egyik oldala sima és csakis egy oldalon vannak sejt nyomok. A méhek által megnyujtott sejtbe az anya nem petézik s így azokba csak mézeleni fognak a méhek; önkénytet következik azonban, hogy csak abban az eseteen, ha ugy akgatjuk be a fél oldalon sima műsejtet, hogy a méheknek ne legyen helyök a sejtközfal sima oldalát is kiépitni.

— **Kiváló szép és vékony műsejtet** mutatott be Álbú igazg. alelnökünk a mult szombati estélyünkön. És daczára, hogy ezek prései is, mint a Rietschée öntésre készitvék, mégis felünően vékonyabb lemezeket lehet önteni azokkal. Figyelmezteljük egyl. tagjainkat, hogy ha az Álbú féle műsejt készitő gépet megszerezni öhajtták, megrendelésüket február hó folytán tegyék meg, nehogy az esetleges késés miatt megrendelésiknek eleget ne lehessen tenni. Ára loco Kolozsvár 5 frt 50 kr.

— **A jó méhészek is rossz törvénycsinálók.** Az obvaldeni kánton méhészei is csináltak méhészeti „védtörvényjavaslatot“, mely előbbi keletü a budapestinél és még az avval való rokonságra is lehet következtetni; de előnyös oldaláról ugyan keveset irhatunk. Ebbe is benne van, hogy méhet tartani mindenkinek szabad. Miután Budapesten kidobolták volt, hogy a hurkát árulni nem szabad: jó előrelátás a méhészeketől, ha a törvénybe akarják látni mindazt, a mi szabad. Nőhát legyen szabad méhet tartani minden halandónak; kár, hogy nem foglalták a javaslatba azt is, hogy műraj csinálás és viaszolvasztás is szabad a méhészeknek. Benne van még e javaslatba,

hogy üres méhkas tilos, nyitott röplyukkal, szabadon tartani s ha megis azt tenné valaki, s bele talál vetődni holmi csavargó raj, ezt kasostól együtt elviheti a raj tulajdonosa, mint sajátját. Meg van még írva, hogy a raj ha idegen területre röplyt ki, csak addig az anyakas tulajdonosáé, mig raját üldözi és s z e m m e l k i s é r h e t i. s a t. s a t. még más efféle épületes dolgok foglaltatnak abban, melyekről felesleges is mondanunk — hogy a kodexben az ajtón kívül helyeztettek. —

— **Kovács P. és fiai** jó hírnévnek örvendő, helybeli kereskedő-czég az idénre gazdag raktárt fog berendezni méhészeti eszközökből. Előre is ajánljuk tagjaink figyelmébe. Árjegyzéket közelebről fogja szétküldeni.

— **Lapunk jelen számához** van mellékelve a krajnai kereskedelmi méhteleg árjegyzéke.

Kérdések rovata.

3. A „Méhészeti lapok“ mult évi 10., 11-ik számában Kühne Ferencz által ajánlott kaptárburkolásra való kenőcs mennyivel drágitaná a kaptárt s egyáltalában mint kiprobált anyag ajánlható-e?

4. Mi volna legegyszerűbb s legajánlatosabb eljárás, a zavaros mézezet megtisztítására?

Feleletek rovata.

3. A Kühne által ajánlott anyag, a közönséges olajos kittaek közül való, s annyiban mi is jónak találjuk, a mennyiben bizonyára rossz hővezető s így alkalmas a kaptárnak melegebbé tételére. Tekintve azonban, hogy péld. egy Bodor-féle álló kaptár külső felületén mintegy 12.000 □ centiméternyi helytet kell burkolattal földni, s tekintve továbbá, hogy ha a kettős czélt el akarjuk érni, legalább egy centiméter vastagságra kell készitenünk a burkolatot, s hogy egy deka lenfirniszből csak 25 □ centiméter területnek megfelelő kittaet készithetünk, s e szerint az egész kaptárhoz néhány kilónyi firniszre volna szükség, minek az ára 1 frt 60 kr. (nagyban véve) tehát csak a firnisz maga, nem számítva a többi anyag árát, meghaladná a népkaptár vételárát, — ezért hát jó lesz, ha az olcsóbb és mégis czél-szerű burkolat mellett marad a méhész. —

4. A méz-ezet tisztításáról, az eljárás le van írva, a „M. Közöny“ 1886. évi folyamában. E helyütt megemlitjük még, hogy ha az eczet már az eczet-erjedésen keresztül ment, vagyis ha kész eczetről van szó: könnyen megtisztitható az által is, ha mintegy 70—75 R.°-ra melegitjük, tiszta porcellán, vagy cserép-edényben. Az ekkép kezelt eczet, ha csendesen hagyjuk állani, 7—8 nap alatt megtisztul.

A szerkesztő üzenetei

— H. P. urnak. — Felső-Vissó. — A gép meg van rendelve, a jövő hó folytán a többivel együtt elküldjük. Műsejt-prés és egyéb méhészeti eszközök Kovács Péter és fiai helybeli üzletében kaphatók. — A. A. urnak N.-Enyed. Köszönjük az újabb küldeményt. A jövő számban megkezdjük. Szives elnézését a késés miatt. — K. J. urnak Ders. — Intézkedtünk. — K. L. urnak Talpos. Ajánljuk a már ösmeretes népkaptárt. — A megrendelendő mennyiséget sziveskedjék mielőbb tudatni; egyeletünk közvetíti a megrendelést — tagjai részére. Egyes darabok megrendelésénél a kaptár ára egészen, nagyobb megrendelésnél 20 % előre beküldendő, —

Szerkesztésért felelős: **Bodor László.**

Felügyelő bizottság: **Álbú József, Fodor Gyula, Gebhardt Döme, Szentgyörgyi Lajos, Wieder József.**

Nyomatott Gámán János örökösénél, bel-középutca Minorita-épület.